

Platforma za mobilnost i međunarodnu suradnju etnologa i kulturnih antropologa
Odsjek za etnologiju i kulturnu antropologiju
Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu

Platform for Mobility and International Cooperation of Ethnologists and Cultural Anthropologists
Department of Ethnology and Cultural Anthropology
Faculty of Humanities and Social Sciences, University of Zagreb

**mobilnaEKA – Platforma za mobilnost i međunarodnu suradnju
etnologa i kulturnih antropologa**

Odsjek za etnologiju i kulturnu antropologiju Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu

poziva Vas na izlaganja

MIŠE KAPETANOVIĆA

(doktorand, Sveučilište u Ljubljani, Slovenija)

POSTSOCIJALISTIČKI KRAJOLIK: DVORCI PORED PUTA

i

TAMARE BANJEGLAV

(doktorandica, Sveučilište u Grazu, Austrija)

*KAKO SE STVARA I REPRODUCIRA KOLEKTIVNO SJEĆANJE?
PRAKSE, POLITIKE I PROCESI PREGOVARANJA*

u ponedjeljak, 27. travnja 2015. godine

u 17 sati

u predavaonici A-125

Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, Ivana Lučića 3

mobilnaEKA – Platforma za mobilnost i međunarodnu suradnju etnologa i kulturnih antropologa

Platforma je jedna od inicijativa Odsjeka za etnologiju i kulturnu antropologiju Filozofskoga fakulteta u Zagrebu kojem se potiče i jača suradnja domaćih i inozemnih etnologa i kulturnih antropologa i znanstvenika srodnih disciplina. Organizacijom različitih događanja – radionica, predavanja, okruglih stolova i sl. – stvaramo prostor za razmjenu znanja i istraživačkih iskustava, za učvršćivanje veza domaćih i inozemnih znanstvenih institucija, za pokretanje zajedničkih istraživačkih projekata te za kritičko promišljanje akademske mobilnosti kao jednog od naglasaka znanstvenih politika.

koordinatorice: dr. sc. Petra Kelemen, dr. sc. Sanja Lončar i dr. sc. Tihana Rubić, <http://www.ffzg.unizg.hr/etno/mobilnaeka/>

Mišo Kapetanović je doktorand na programu Balkanski studiji Fakulteta za društvene znanosti Sveučilišta u Ljubljani. Studij filozofije i sociologije završio je na Filozofskom fakultetu u Banja Luci, a magistarski studij iz područja globalnih studija na Sveučilištu u Beču i Sveučilištu u Leipzigu. Godine 2012. radio je kao terenski istraživač na projektu dokumentiranja ljudskih gubitaka u Hrvatskoj tijekom rata 1991. – 1995., a 2013. godine bio je gost istraživač u Centru za jugoistočnu Europu Sveučilišta u Grazu.

Sažetak izlaganja: Vožnja kroz današnju Bosnu i Hercegovinu uzbudljivo je, hiperstimulirajuće iskustvo. Dok prirodni pejzaži, koji se vide kroz prozore automobila, uključuju šume i pašnjake sjevera koji se pretvaraju u golo kamenje na jugu, kulturni su pejzaži obilježeni propadanjem predratnog, najprije arhitektonskog nasljeđa i tragovima posljednjeg rata između kojih se dižu nove, skoro nadrealne strukture. Poslijeratni gradovi evoluirali su razvijajući krakove neformalnih naselja na periferijama što se protežu kilometrima izvan predratnih gradskih zona. Njih presijecaju neonski komercijalni potezi, mijesajući granice urbanog i ruralnoga. Sveprisutno rurbano tako uključuje globalne trgovačke centre, bivše bordele pretvorene u restorane i motele, džamije u fluorescentnim bojama i crkve kao glavne atrakcije „etno“ zabavnih parkova. Rad prati proliferaciju privatnih objekata izgrađenih uz glavne ceste koji su modelirani tako da podsjećaju na dvorce i palače. Koristeći semiotičku analizu baziranu na fotografiji, pokušavam utvrditi kakvu promjenu ove strukture čine u pejzažu i kako sudjeluju u stvaranju značenja. Na prvi pogled, vidljivo je da nadrealne, razdragane i naivne forme dvoraca podsjećaju na ono što je Walter Benjamin nazivao predjelima snova – *snovobrazima* (engl. *dreamscapes*). Kroz nostalgiju, egzotiku i fantaziju koje vizualni izrazi zgrada prikazuju, oni također govore o promjenama stvarnosti, političkim i društvenim prevratima koji su pratili raspad bivše Jugoslavije i stanjima novog poslijeratnog društva u BiH. Otkrivajući kako građevine vizualno pregovaraju postsocijalističke i poslijeratne perspektive i pojedinačne prikaze koje ove perspektive nude, želim saznati više o novoj modernosti koja ih okružuje.

Tamara Banjeglav je doktorandica na Sveučilištu u Grazu gdje završava doktorski rad o odnosu javnih (službenih) i privatnih (osobnih) sjećanja na rat u Hrvatskoj. Magistrirala je studij nacionalizma na Central European University u Budimpešti, a diplomirala engleski jezik i komparativnu književnost na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. Bavi se istraživanjima iz područja politika i kultura sjećanja, tranzicijske pravde i suočavanja s prošlošću. U 2012. godini bila je dobitnica Robert Bosch Stiftung stipendije za mlade istraživače na Institut für die Wissenschaften vom Menschen u Beču. Trenutno je dio istraživačkog tima na projektu „Framing the Nation and Collective Identity in Croatia: Political Rituals and the Cultural Memory of Twentieth Century Traumas (FRAMNAT)“, koji se provodi na Odsjeku za kulturalne studije na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Rijeci.

Sažetak izlaganja: Učinak i posljedice koje memorijali, komemoracije i druge komemorativne prakse koje čine kulturu sjećanja mogu imati na poslijeratna društva nisu do sada, nažalost, dovoljno istraženi. Iz toga je razloga cilj ovog istraživanja sagledati službene politike sjećanja koje se odnose na obilježavanje stradanja i događaja te komemoriranje žrtava iz Domovinskog rata u Hrvatskoj te analizirati njihovu ulogu u izgradnji kolektivnog, društvenog sjećanja na rat. Unutar akademske discipline „studije sjećanja“ (*memory studies*) prevladao je pristup koji ne gleda na kolektivno sjećanje kao na gotovu društvenu činjenicu, već se fokusira na *proces* interakcije u kojem se različiti društveni akteri bore oko toga što će iz prošlosti biti zapamćeno, a što zaboravljeno. Iz tog se razloga, osim službenim, državnim, praksama memorijalizacije i komemoriranja, ovo istraživanje bavi i djelovanjem drugih društvenih aktera – kao što su udruge obitelji žrtava, lokalne zajednice i organizacije civilnog društva – te analizira način na koji se ove prakse „odozdo“ odnose prema praksama i politikama sjećanja nametnutima „odozgo“ i kako s njima komuniciraju. U ovoj „memorijskoj utakmici“, međutim, ne sudjeluju svi ravnopravno – u njoj su povlašteni oni koji posjeduju veću društvenu i simboličku moć. Pritom je ova utakmica svojevrsna „igra bez prestanka“, odnosno neprekidno traje proces društvenog „pregovaranja“ unutar kojeg se modificira sadržaj sjećanja, nova se značenja pridodaju već postojećim konstrukcijama, te se stvaraju „memorijske tradicije“. Upravo ove dvije dimenzije kolektivnog društvenog pamćenja – da je proces sjećanja uvjetovan društvenim hijerarhijama i da sjećanje konstantno proizvodi nova značenja – ključne su za razumijevanje odnosa prošlosti, sadašnjosti i budućnosti.

mobilnaEKA – Platforma za mobilnost i međunarodnu suradnju etnologa i kulturnih antropologa

Platforma je jedna od inicijativa Odsjeka za etnologiju i kulturnu antropologiju Filozofskoga fakulteta u Zagrebu kojem se potiče i jača suradnja domaćih i inozemnih etnologa i kulturnih antropologa i znanstvenika srodnih disciplina. Organizacijom različitih događanja – radionica, predavanja, okruglih stolova i sl. – stvaramo prostor za razmjenu znanja i istraživačkih iskustava, za učvršćivanje veza domaćih i inozemnih znanstvenih institucija, za pokretanje zajedničkih istraživačkih projekata te za kritičko promišljanje akademske mobilnosti kao jednog od naglasaka znanstvenih politika.

koordinatore: dr. sc. Petra Kelemen, dr. sc. Sanja Lončar i dr. sc. Tihana Rubić, <http://www.ffzg.unizg.hr/etno/mobilnaeka/>